

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 24. septembra 2021. godine
Br. ref.:RK 1848/21

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI40/21

Podnosilac

Bedri Krasniqi

Ocena ustavnosti presude
Apelacionog suda Kosova Ac. br. 3510/15
od 19. novembra 2018. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Bedri Krasniqi, sa prebivalištem u Prizrenu (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa Miftar Qelaj, advokat iz Prizrena.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je presuda Apelacionog suda Ac. br. 3510/15 od 19. novembra 2018. godine.
3. Podnosilac zahteva je gore navedenu odluku primio 26. decembra 2018. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude, kojom su podnosiocu zahteva navodno povređena prava zaštićena članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i članom 32. [Pravo na pravno sredstvo] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članovima 6. i 13. Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon), kao i na pravilu 32. [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 19. februara 2021. godine, podnosilac zahteva je putem pošte dostavio zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 26. februara 2021. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Bekima Sejdiua za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Gresa Caka-Nimani (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Nexhmi Rexhepi (članovi).
8. Dana 10. marta 2021. godine, Sud je obavestio zastupnika podnosioca o registraciji zahteva, te tražio od njega da dostavi Sudu punomoćje za zastupanje podnosioca, kao i da dostavi Sudu povratnicu koja dokazuje kada je podnosilac zahteva primio rešenje Rev. br. 343/2019 Vrhovnog suda od 24. decembra 2020. godine.
9. Dana 19. marta 2021. godine, zastupnik podnosioca zahteva je dostavio Sudu nevažeće punomoćje za zastupanje podnosioca zahteva, kao i traženu povratnicu.
10. Dana 28. aprila 2021. godine, Sud je ponovio zahtev za zastupnika podnosioca zahteva da dostavi Sudu važeće punomoćje za zastupanje podnosioca.

11. Dana 6. maja 2021. godine, zastupnik podnosioca zahteva je dostavio Sudu punomoćje za zastupanje.
12. Dana 17. maja 2021. godine, na osnovu stava 5. člana 114. [Sastav i mandat Ustavnog suda] Ustava i pravila 12. (Izbor predsednika i zamenika predsednika) Poslovnika, sudija Gresa Caka-Nimani je izabrana za predsednicu Ustavnog suda. Na osnovu stava (4) pravila 12. Poslovnika i odluke Suda KK-SP 71-2/21, utvrđeno je da sudija Gresa Caka-Nimani, stupa na dužnost predsednice Suda nakon isteka mandata trenutne predsednice Suda, Arte Rama-Hajrizi, dana 26. juna 2021. godine.
13. Dana 24. maja 2021. godine, Sud je obavestio Apelacioni sud o registraciji zahteva.
14. Dana 25. maja 2021. godine, na osnovu tačke 1.1 stava 1. člana 9. (Prevremeni istek mandata) Zakona i pravila 7. (Ostavka na dužnost sudije) Poslovnika, sudija Bekim Sejdiu je podneo svoju ostavku na položaj sudije pri Ustavnom sudu.
15. Dana 27. maja 2021. godine, predsednica Suda Arta Rama-Hajrizi je odlukom br. KI40/21, imenovala sudiju Selvetu Gërxhaliu-Krasniqi za sudiju izvestioca umesto sudije Bekima Sejdiua nakon njegove ostavke.
16. Dana 26. juna 2021. godine, na osnovu stava (4) pravila 12. Poslovnika i odluke Suda KK-SP 71-2/21, sudija Gresa Caka-Nimani je preuzela dužnost predsednice Suda, a na osnovu tačke 1.1 stava 1. člana 8. (Istek mandata) Zakona, predsednica Arta Rama-Hajrizi je okončala mandat predsednice i sudije Ustavnog suda.
17. Dana 8. septembra 2021. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

18. Iz spisa predmeta proizilazi da je podnosilac zahteva zaključio ugovor o radu sa Misijom privremene uprave Ujedinjenih Nacija (UNMIK), odnosno sa Jedinicom Direkcije za krivična pitanja Odeljenja za pravosuđe i komisionerom Popravne službe Kosova (u daljem tekstu: poslodavac), na radnom mestu "*nadzorni oficir*" na određeno vreme, odnosno za period od 1. januara 2002. do 31. decembra 2002. godine.
19. Dana 7. maja 2002. godine, kao rezultat konflikta koji je podnosilac zahteva imao sa jednim od svojih kolega, poslodavac je podnosioca zahteva suspendovao sa posla, uz konstataciju da će se "*sprovesti službena istraga o slučaju*".

20. Dana 28. jula 2004. godine, Disciplinska komisija poslodavca je obaveštenjem obavestila podnosioca da je njegov radni čin preveden u niži čin "oficira" i da se isti mora prerasporediti u neku drugu instituciju.
21. Neodređenog datuma, podnosilac je izjavio žalbu Odboru za žalbe Odseka za kazneno upravljanje Popravne službe Kosova (u daljem tekstu: Odbor za žalbe) protiv obaveštenja od 28. jula 2004. godine, kojim je suspendovan sa radnog mesta.
22. Dana 14. septembra 2004. godine, Odbor za žalbe je odlukom prekinuo radni odnos, sa obrazloženjem da je podnosilac zahteva zbog svog ponašanja uhapšen i optužen, te osuđen za ovo krivično delo.
23. Dana 27. septembra 2004. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbu Opštinskom sudu u Prizrenu protiv odluke Odbora za žalbe od 14. septembra 2004. godine i odluke Disciplinske komisije poslodavca od 27. jula 2004. godine, kojom je tražio da se iste ukinu, te tražio da bude vraćen na radno mesto i naknadu dohodaka.
24. Dana 21. maja 2015. godine, Osnovni sud u Prizrenu je presudom C. br. 1042/04, odlučio sledeće: I. usvojio kao osnovanu tužbu podnosioca i ukinuo odluku Odbora za žalbe od 14. septembra 2004. godine i odluku Disciplinske komisije poslodavca od 27. jula 2004. godine; II. obavezao poslodavca da vrati podnosioca zahteva na radno mesto ili na neko drugo radno mesto koje odgovara njegovim stručnim kvalifikacijama, kao i da mu nadoknadi njegove zarade za period od 7. maja 2004. godine do 31. decembra 2004. godine (do konačne isplate); III. obavezao poslodavca da plati troškove postupka.
25. Neodređenog datuma, Ministarstvo pravde-Popravna služba Kosova je u svojstvu sledbenika poslodavca izjavilo žalbu Apelacionom sudu protiv presude Osnovnog suda u Prizrenu C. br. 1042/04, navodeći pogrešno utvrđeno činjenično stanje, pogrešnu primenu materijalnog prava i povredu odredaba parničnog postupka. S druge strane, podnosilac zahteva je odgovorom na žalbu tražio da se žalba odbije, a da se gore navedena prvostepena presuda potvrdi.
26. Dana 19. novembra 2018. godine, Apelacioni sud je presudom Ac. br. 3510/15, usvojio žalbu Ministarstva pravde-Popravne službe Kosova, te preinačio prvostepenu presudu, i tom prilikom odbio kao neosnovan tužbeni zahtev podnosioca zahteva i obavezao stranke u postupku da snose svoje troškove.
27. Apelacioni sud je u svojoj presudi dalje naveo da "zaključak i stav prvostepenog suda o načinu odlučivanja nije pravilan i zakonit. Uprkos tome što proizilazi da pobijana presuda nije zahvaćena povredama odredaba parničnog postupka iz člana 182. stav 2. tačka b), g), j), k) i m) ZPP-a, na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, niti drugim povredama odredaba parničnog postupka, prema žalbenim navodima žalbene strane, po mišljenju ovog suda, činjenično stanje koje je utvrdio prvostepeni sud ne odgovara tačno dokazima iz spisa predmeta. Kao rezultat toga, prilikom odlučivanja pobijanom presudom došlo je do pogrešne primene materijalnog prava, pošto

je žalbeni sud drugačijom ocenom spisa i dokaza koje je prvostepeni sud izveo na glavnom pretresu , utvrdio drugačije činjenično stanje od onog koje je utvrdio prvostepeni sud”.

28. Iz spisa predmeta proizilazi da je podnosilac zahteva presudu Apelacionog suda Ac. br. 3510/15 primio 26. decembra 2018. godine.
29. Dana 26. januara 2019. godine, podnosilac zahteva je podneo reviziju Vrhovnom sudu protiv gore pomenute presude Apelacionog suda, navodeći bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešnu primenu materijalnog prava.
30. Dana 21. oktobra 2020. godine, Vrhovni sud je rešenjem Rev. 109/2019, odbacio, kao neblagovremenu, reviziju koju je podneo podnosilac. Vrhovni sud je u svom rešenju naveo sledeće:

“Članom 211.1 ZPP-a je predviđeno da protiv presude drugostepenog suda, stranke mogu da podnesu reviziju u roku od 30 dana od dana kada im je uručen primerak presude.

Iz spisa predmeta proizilazi da je drugostepenu presudu Ac. br. 3510/2015 od 19.11.2018. godine, tužilac primio 26.12.2018. godine, što se utvrđuje iz dostavnica u spisima predmeta, da se rok revizije računa od 27.12.2018. godine. Reviziju protiv drugostepene presude tužilac je dostavio preporučenom poštom dana 26.01.2019. godine, i da je revizija dostavljena poštom po isteku roka od 30 dana, tačnije 31-og dana.

S obzirom na to da je revizija dostavljena sudu poštanskom dostavom dana 26.01.2019. godine, što se smatra i datumom dostavljanja sudu, nakon isteka roka od 30 (trideset) dana, utvrđenog članom 211.1 ZPP-a, ista je morala biti odbačena kao neblagovremena, jer je poslednji dan za ulaganje revizije bio 25.01.2019. godine, a to je bio petak i radni dan.”

Navodi podnosioca zahteva

31. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da su osporenim odlukom povređena njegova prava zaštićena članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i članom 32. [Pravo na pravno sredstvo] Ustava, u vezi sa članovima 6. i 13. EKLJP.
32. Podnosilac zahteva pred Sudom tvrdi da: *“sud nije dao sudsku zaštitu principu neškodovanja žalbom. Upravni organ, čija je odluka ostavljena na snazi od strane suda, doneta je nakon žalbe podnosioca. Reč je o odluci od 27.07.2004. godine, kojom je podnosiocu zahteva prekinut radni odnos, a ovim presedanom je očigledno povređeno pravo na pravno sredstvo. Sud je ostavljajući na snazi ovu odluku bez ikakve sumnje postupio nepravično i pristrasno, time što nije razmotrio prava koja ima podnosilac zahteva na sudsku zaštitu zbog navodnih povreda iz radnog odnosa”.*
33. Podnosilac zahteva takođe navodi da činjenica da je od podnošenja tužbe Osnovnom sudu trebalo preko 10 godina da odluči, a Apelacionom sudu još 4 godine, dokazuje nepravde sa kojima se suočavao podnosilac zahteva.

34. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda da ukine osporenu odluku, odnosno presudu Apelacionog suda Ac. br. 3510/15 od 19. novembra 2018. godine.

Ocena prihvatljivosti zahteva

35. Sud prvo razmatra da li su ispunjeni uslovi prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dalje propisani Zakonom i Poslovníkom.
36. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji utvrđuju:

*“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.
[...]*

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

37. U nastavku, Sud takođe razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su propisani Zakonom. S tim u vezi, Sud se poziva na član 47. [Individualni zahtevi], član 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47. [Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.”

Član 48. [Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.”

Član 49. [Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”

38. Sud se dalje poziva i na pravila 30. [Računanje vremenskih rokova] i 39. [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovníka, koja glase:

Pravilo 30.
[Računanje vremenskih rokova]

Vremenski rok određen Ustavom, Zakonom ili Poslovnikom će se računati na sledeći način:

[...]

(3) Kada je rok određen u mesecima, isti ističe na kraj istog kalendarskog dana u mesecu kada se desio taj događaj ili radnja od kada počinje računanje.

(6) Kada se u suprotnom rok završi u subotu, nedelju ili na dan službenog praznika, isti će se produžiti do isteka prvog sledećeg radnog dana.

Pravilo 39.
[Kriterijum o prihvatljivosti]

“(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:

[...]

(c) ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva.”

39. Sud se prvo poziva na datum uručjenja odluke koju osporava podnosilac, kao i na datum podnošenja zahteva Sudu, kako bi ocenio da li je podnosilac podneo zahtev u određenom zakonskom roku od 4 (četiri) meseca.
40. S tim u vezi, Sud napominje da je rešenjem Rev. 109/2019 od 21. oktobra 2020. godine, Vrhovni sud odbacio zahtev podnosioca za reviziju kao neblagovremen.
41. Podnosilac zahteva pred Sudom izričito osporava presudu Apelacionog suda Ac. br. 3510/15 od 19. novembra 2018. godine, kojom je meritorno odlučeno o predmetu.
42. U vezi sa napred navedenim, Sud će oceniti da li je presudu Apelacionog suda Ac. br. 3510/15 od 19. novembra 2018. godine, podnosilac zahteva primio u skladu sa članom 49. Zakona i pravilom 39 (1) (c) Poslovnika.
43. Iz spisa predmeta, Sud primećuje da je podnosilac zahteva osporenu odluku primio 26. decembra 2018. godine.
44. Shodno tome, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva osporenu odluku primio 26. decembra 2018. godine, te da je svoj zahtev podneo Sudu dana 19. februara 2021. godine, što znači da je podnosiocев zahtev podnet van određenog zakonskog roka.

45. Pozivajući se i na sudsku praksu Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP), Sud ukazuje na to da je svrha zakonskog roka od 4 (četiri) meseca, u skladu sa članom 49. Zakona i pravilom 39 (1) (c) Poslovnika, ta da promoviše pravnu sigurnost, obezbeđujući da se slučajevi koji pokreću ustavna pitanja razmatraju u razumnom roku i da se spreči da organi i druge zainteresovane strane budu u stanju neizvesnosti u dužem vremenskom periodu (vidi slučajeve Suda KI140/13, podnosilac zahteva *Ramadan Cakiqi*, rešenje o neprihvatljivosti od 17. marta 2014. godine, stav 24; KI49/18, podnosilac zahteva *Ilmi Sopa*, rešenje o neprihvatljivosti od 22. novembra 2018. godine, stav 55; KI109/19, podnosilac zahteva *Mehmet Qerimi*, rešenje o neprihvatljivosti od 26. februara 2020. godine, stav 37; vidi, takođe, predmete ESLJP-a *Olivier Gaillard protiv Francuske*, br. 47337/99, od 11. jula 2000. godine; i *Franz Hofstädter protiv Austrije*, br. 25407/94, od 12. septembra 2000. godine).
46. Ovaj rok takođe omogućava eventualnom podnosiocu da razmotri da li želi da podnese zahtev i da odluči o konkretnim prigovorima i argumentima koje će izneti (vidi slučajeve Suda, KI49/18, podnosilac zahteva *Ilmi Sopa*, rešenje o neprihvatljivosti od 22. novembra 2018. godine, stav 56; KI109/19, podnosilac zahteva *Mehmet Qerimi*, rešenje o neprihvatljivosti od 26. februara 2020. godine, stav 38). Ovo ujedno olakšava utvrđivanje činjeničnog stanja u slučaju jer protokom vremena svako pošteno ispitivanje otvorenih pitanja postaje problematično (vidi odluku ESLJP-a *Nee protiv Irske*, br. 52787/99 od 30. januara 2003. godine).
47. U skladu sa sudskom praksom ESLJP-a, Sud naglašava da vremensko ograničavanje roka za ustavnu kontrolu koju vrši Sud upozorava pojedince i državne organe na vremenski period posle kojeg takva kontrola nije više moguća (vidi *mutatis mutandis* odluke ESLJP-a *Walker protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 34979/97, od 25. januara 2000. godine; *Sabri Güneş protiv Turske*, od 29. juna 2012. godine, stav 40).
48. Stoga, Sud utvrđuje da zahtev podnosioca nije podnet u zakonskom roku koji je predviđen članom 49. Zakona i pravilom 39 (1) (c) Poslovnika. Shodno tome, Sud utvrđuje da je zahtev podnosioca neprihvatljiv jer je podnet van propisanog zakonskog roka.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 49. Zakona i pravilom 39 (1) (c) Poslovnika, dana 8. septembra 2021. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Selvete Gërxhaliu-Krasniqi

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani

